અરજદારની ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહીતા કલમ ૫૦૩ મુજબની અરજી અન્વયે આંક–૧ લગત હુકમ

અરજદાર : દુલાભાઈ વાલજીભાઈ પટેલ

રહે.ઓરી, તા.નાંદોદ, જી.નર્મદા

વિરુધ્ધ

સામાવાળા : સરકાર શ્રી

(૧) અરજદારની હાલની અરજી વંચાણે લીધી. અરજદાર તથા વિ. એ.પી.પી.શ્રીને સાંભળ્યા. તપાસ કરનાર અમલદારનો અભિપ્રાય તેમજ રજુ દસ્તાવેજો ધ્યાને લીધા.

(૨) હાલના અરજદારે તેઓની અરજીમાં રજુઆત કરેલ છે કે, તેઓ અરજીમાં જણાવ્યા મુજબના સરનામે હાલમાં રહે છે તથા તેઓની સાથે સાયબર ક્રાઈમનો બનાવ બનેલ. જે બનાવમાં તેઓના બેન્કના **BANK OF BARODA A/C NO.14750100002568 AMOUNT RS.41500/-** ઉપડી ગયેલ જે બાબતે તેઓએ સાયબર ક્રાઈમ હેલ્પલાઈન નંબર ૧૯૩૦ નંબર ઉપર કોલ કરીને ફરીયાદ નોંધાવેલી હતી. જે ફરીયાદ **Dt.24/12/2025 NCCRP (NATIONAL CYBER CRIME REPORTING PORTAL) ACKNOWLEDGEMENT NO. 31111225026471З** થી નોંધાયેલ હતી. જે સબબ સાયબર ક્રાઈમ પોલીસ દ્વારા સામાવાળાના **(1) FEDERAL BANK A/C NO.13550100222040 RS.15000/- TOTAL AMOUNT RS.15000/-** બી.એન.એસ.એસ.ની કલમ ૧૦૬ મુજબ ફ્રીઝ કરાવેલ હતા. જે હાલ સુધી સદર બેંકમાં જેમના તેમ પડી રહેલ છે અને તેઓને પરત મળેલ નથી. અરજદારે વધુમાં જણાવેલ છે કે, આ બાબતે એફ.આઈ.આર. થયેલ નથી. તેઓને ખુબ જ મોટુ આર્થિક નુકસાન થયેલ હોય તથા તેઓને ગુજરાન ચલાવવા માટે સદર રૂપીયાની જરૂર હોય, સદર નાણા તેઓના ખાતામાં પરત અપાવવા માટે ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહીતા કલમ ૫૦૩ મુજબ યોગ્ય તે હુકમ થવા અરજ

કરેલ છે.

(૩) અરજદારની અરજી સબબ તપાસ કરનાર અમલદાર એટલે કે, સાયબર પોલીસ સ્ટેશન રાજપીપલાનાઓને સદર ગુના બાબતે તમામ પેપર સહિત સ્પષ્ટ અભિપ્રાય રજુ કરવા હુકમ કરવામાં આવેલ.

(૪) જે અન્વયે સાયબર પોલીસ સ્ટેશન **રાજપીપલા**ના પી.એસ.આઈ.શ્રીએ તેઓનો અભિપ્રાય રજુ કરેલ છે. તપાસ કરનાર અમલદારનો અભિપ્રાય તથા લગત કાગળો ધ્યાને લેતા તેઓએ જણાવેલ છે કે, સાયબર ક્રાઈમનો ભોગ બનનારના નાણાં જ્યારે ઓનલાઈન ટ્રાન્સફર થઈ જતા હોય છે, ત્યારે આવા નાણાંને તાત્કાલીક રોકવા તથા ગુના અટકાવવા માટે ગુજરાત સરકાર દ્વારા સાયબર આશ્વસ્ત પ્રાજેકટ સામાન્ય નાગરીકો માટે શરૂ કરવામાં આવેલ છે. જે હાલ સ્ટેટ સાયબર ક્રાઈમ સેલ, સી.આઈ.ડી. ક્રાઈમ હસ્તક ચાલુ છે અને તેઓ નાયબ પોલીસ અધિક્ષક તરીકે આ સ્ટેટ સાયબર ક્રાઈમ સેલ ખાતે ફરજ બજાવે છે. આ પ્રાજેકટ અંતર્ગત સાયબર ક્રાઈમ ઈન્સીડન્ટ રીસ્પોન્સ યુનિટમાં સાયબર ક્રાઈમનો ભોગ બનનારના નાણાં જ્યારે ઓનલાઈન ટ્રાન્સફર થઈ જતા હોય છે તેને તાત્કાલીક રોકવાની કામગીરી કરવામાં આવે છે. સાયબર ક્રાઈમના ભોગ બનનાર નાગરીકો સીધા જ પોતાની ફરીયાદ સાયબર ક્રાઈમ હેલ્પ લાઈન નંબર ૧૯૩૦ પર ડાયલ કરીને લખાવે છે ત્યારે ઈન્સીડન્ટ રીસ્પોન્સ યુનિટ દ્વારા એક ટીકીટ નંબર આપવામાં આવે છે તેમજ સાથોસાથ જે શંકાસ્પદ બેંક ખાતામાં જે તે નાગરીકના નાણાં ગયેલ હોય, તે બેંકને નાણાં ફ્રીઝ કરાવવા તેમજ જો નાણાં ત્યાંથી ટ્રાન્સફર થઈ ગયેલ હોય તો તેની માહિતી આપવા માટે તેઓની કચેરીએથી બી.એન.એસ.એસ.ની કલમ ૧૦૬ હેઠળ નોટીસ આપવામાં આવે છે. નોટીસ આધારે બેંકો દ્વારા આ શંકાસ્પદ રીતે મેળવાયેલા નાણાં ફ્રીઝ કરવામાં આવે છે.

નાયબ પોલીસ અધિક્ષક, સ્ટેટ સાયબર ક્રાઈમ સેલ, સી.આઈ.ડી. ક્રાઈમ, રાજપીપલાનાઓએ વધુમાં જણાવેલ છે કે, હાલના **અરજદાર શ્રી દુલાભાઈ વાલજીભાઈ પટેલનાઓ** સાથે સાયબર ક્રાઈમનો બનાવ બનેલ હતો. જે બનાવમા તેઓના બેન્કના **BANK OF BARODA A/C NO.14750100002568 AMOUNT RS.41500/-** ઉપડી ગયેલ જે બાબતે તેઓએ સાયબર ક્રાઈમ હેલ્પ

લાઈન નંબર ૧૯૩૦ નંબર ઉપર કોલ કરીને ફરીયાદ નોંધાવેલી હતી. જે ફરીયાદ **Dt.24/12/2025 NCCRP (NATIONAL CYBER CRIME REPORTING PORTAL) ACKNOWLEDGEMENT NO. 311112250264713** થી નોંધાયેલ હતી. જે સબબ સાયબર ક્રાઈમ પોલીસ દ્વારા સામાવાળાના **(1) FEDERAL BANK A/C NO.13550100222040 RS.15000/- TOTAL AMOUNT RS.15000/-** ફ્રીઝ કરાવેલ હતા. જે નાણાં પાછા ખેંચવા માટે અરજદારશ્રીએ આપ નામ. સાહેબની કોર્ટમાં અરજી કરેલ હોય અને તે સારૂ તેઓનો અભિપ્રાય માગેલ છે. જે બાબતે તેઓએ જણાવેલ છે કે, અરજદારશ્રીનાઓના સામાવાળાના ઉપરોકત શંકાસ્પદ બેંક એકાઉન્ટમાં જે રકમ ફ્રીઝ થયેલ છે. જે સદર બેંક ખાતા બનાવટી હોવાનું જણાયેલ છે તથા સદરહું ખાતુ સીઝ કર્યા બાદ ખાતેદાર અથવા તો અન્ય કોઈ વ્યકિતએ ખાતુ સીઝ કર્યા બાબતે તેઓ (પોલીસ) સમક્ષ કોઈ વાંધા તકરાર લીધેલ નથી જેથી તે રૂપીયા અરજદારશ્રીને પાછા આપવા તેઓનો અભિપ્રાય થાય છે.

(૫) સદર કામે અરજી સાથે રજુ કરવામાં આવેલ બેંક પેપર્સની નકલ ધ્યાને લેતા તેમજ તપાસ કરનાર અમલદાર દ્વારા રજુ કરવામાં આવેલ અભિપ્રાય તથા તેને લગત કાગળો ધ્યાને લેતા તે હકીકત સ્પષ્ટ થાય છે કે, હાલના અરજદારના બેન્કના **BANK OF BARODA A/C NO.14750100002568 AMOUNT RS.41500/-** ઉપડી ગયેલ જે બાબતે તેઓએ સાયબર ક્રાઈમ હેલ્પ લાઈન નંબર ૧૯૩૦ નંબર ઉપર કોલ કરીને ફરીયાદ નોંધાવેલી હતી. જે ફરીયાદ **Dt.24/12/2025 NCCRP (NATIONAL CYBER CRIME REPORTING PORTAL) ACKNOWLEDGEMENT NO. 311112250264713** થી નોંધાયેલ હતી. આમ, સદર હકીકત ધ્યાને લેતા અરજદારના ઉપર જણાવ્યા મુજબના ખાતામાંથી નાણાં ઉપડી ગયેલ હોવાનું તથા શંકાસ્પદ બેંકના ખાતામાં ટ્રાન્સફર થયાનું હાલના તબકકે સ્પષ્ટ જણાઈ આવે છે. તદુપરાંત, રેકર્ડ પરની હકીકત ધ્યાને લેતા હાલના કામે આજદિન સુધી કોઈ એફ.આઈ.આર. થયેલ હોય કે, હાલના કામે કોઈની ધરપકડ કરવામાં આવેલ હોય તેમ જણાઈ આવતું નથી. તેમજ બનાવ બન્યે આટલો લાંબો સમય પસાર થયેલ હોવા છતાં, આજદિન

સુધી અરજદાર સીવાય અન્ય કોઈએ સદર નાણાંની અત્રેની અદાલત સમક્ષ માંગણી કરતી કોઈ અરજી કરેલ નથી. તદુપરાંત, તપાસ કરનાર અમલદારનો અભિપ્રાય ધ્યાને લેતા તેઓ સમક્ષ પણ કોઈએ આ નાણાંની માંગણી કરેલ હોય તેમ જણાતું નથી. તેમજ તપાસ કરનાર અમલદાર દ્વારા સદર બેંક ખાતા બનાવટી હોવાનું જણાવેલું છે તથા સદરહું ખાતુ સીઝ કર્યા બાદ ખાતેદાર અથવા તો અન્ય કોઈ વ્યકિતએ ખાતુ સીઝ કર્યા બાબતે તેઓ (પોલીસ) સમક્ષ કોઈ વાંધા તકરાર લીધેલ નથી. જેથી તપાસ કરનાર અમલદાર દ્વારા સદર નાણાં અરજદારશ્રીને પાછા આપવા સ્પષ્ટ અભિપ્રાય આપેલ છે. જેથી અત્રેની અદાલતના માનવા મુજબ હાલના અરજદાર સદર નાણાનો કબજો મેળવવા હકકદાર હોવાનું જણાય છે.

(૬) આ તબકકે સદર નાણાં પરત આપવા બાબતે અત્રેની અદાલતની સત્તા હકુમત જોતા ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહીતા કલમ ૫૦૩ માં નીચે મુજબની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

503. Procedure by police upon seizure of property:-

(1) Whenever the seizure of property by any police is reported to Magistrate under the provisions of this Code and such property is not produced before a Criminal Court during an inquiry or trial, the Magistrate may make such order as he thinks fit respecting the disposal of such property or the delivery of such property to the person entitled to the possession thereof or if such person cannot be ascertained respecting the custody and production of such property.

(2) If the person so entitled is known the Magistrate may order the property to be delivered to him on such conditions (if any) as the Magistrate thinks fit, and if such person is unknown, the Magistrate may detain it and shall, in such case, issue a proclamation specifying the articles of which such property consists, and requiring any person who may

have a claim thereto, to appear before him and establish his claim six months from the date of such proclamation.

આમ, ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહીતા કલમ ૫૦૩ માં જણાવ્યા મુજબ જયારે કોઈપણ પોલીસ અધિકારી દ્વારા મિલકતની જપ્તીની જાણ મેજીસ્ટ્રેટને કરવામાં આવે અને તપાસ દરમ્યાન આવી મિલકત અદાલત સમક્ષ રજુ કરવામાં આવેલ ન હોય, ત્યારે મેજીસ્ટ્રેટને આવી મિલકતના નિકાલ અથવા તો કબજા બાબતે યોગ્ય લાગે તેવો હુકમ કરવાની સત્તા આપવામાં આવેલ છે. તદુપરાંત, નામ. ગુજરાત હાઈકોર્ટ દ્વારા ગોવિંદભાઈ તેજાભાઈ બારીયા વિ. ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૦૧(૨) જી.એલ.એચ. ૭૨૬ ના કેસમાં પેરા નં. (૯.૨), (૧૦) તથા (૨૨) માં પણ નીચે મુજબ ઠરાવેલ છે.

(9.2)"... Shri Pandya has cited so many authorities with regard to legal possession of Sec. 451 and Sec. 452 of Cr.P.C. Here in this case owner lodged a complaint in the police station for which offence has been registered for theft having been committed in respect of two vehicles. That two vehicles have been found from the possession of the purchaser but at the same time the Investigating Officer has come to a conclusion that complainant has filed a false case and therefore muddamal vehicles are seized during the course of the police investigation and Investigating Officer has reported about such seizure of two vehicles, from the purchaser to the Court and therefore Sec. 457 of Cr.P.C. will be applicable. In no case Sec. 451 Cr.P.C. will be applicable to this case. Sec. 457 of Cr.P.C. reads as follows:

"Sec. 457 Procedure by police upon seizure of property:

(1) Whenever the seizure of property by any police officer is reported to a Magistrate under the provisions of this Code, and

such property is not produced before a Criminal Court during an inquiry of trial, the Magistrate may make such order as he thinks fit respecting the disposal of such property or the delivery of such property to the person entitled to the possession thereof, or if such person cannot be ascertained, respecting the custody and production of such property."

(2) If the person so entitled is known, the Magistrate may order the property to be delivered to him on such conditions (if any) as the Magistrate thinks fit and if such person is unknown, the Magistrate may detain it and shall, in such case, issue a proclamation specifying the articles of which such property consists, and requiring any person who may have a claim thereto, to appear before him and establish his claim within six months from the date of such proclamation."

10. On reading aforesaid section, it is crystal clear that words "may make such order as he thinks fit" are of much importance. When word 'may' is used discretion has been given to the learned Magistrate, of course that discretion is to be exercised judicially keeping in mind the well settled principles of law. The words "to the person entitled to the possession thereof are also important and relevant. From the papers if the learned Magistrate has come to a conclusion that particular person is entitled to the possession of the vehicles then he can pass the order directing the muddamal article to be handed over to that person. From record it appears that the purchaser has paid Rs.3,2,200/- to the owner of the vehicles and society was knowing about the fact that owner has already sold vehicles to purchaser.

22. As discussed earlier, when the learned Magistrate has followed

the decision of this Court, in Hussain Amibhai Qureshi (Supra), it cannot be said that he has passed an order contrary to well settled legal position with regard to return of muddamal articles under Sec. 457 of Cr.P.C. pending the inquiry."

આમ, ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ સદર કેસની તમામ હકીકત, સંજોગો તથા રજુ દસ્તાવેજો ધ્યાને લેતા સદર નાણાં બેંકમાં જમા હોય તેથી સદર રોકડ રકમના દર તેમજ સીરીયલ નંબર બાબતનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થતો નથી. તેમજ ભવિષ્યે પણ મુદામાલની ઓળખ બાબતની કોઈ તકરાર કે પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય તેમ નથી. વધુમાં, નામ. સુપ્રિમ કોર્ટ ધ્રારા સુંદરભાઈ અંબાલાલ દેસાઈ વિ. ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૦૩(૧) જી.એલ.એચ.પાના નંબર ૩૦૭ ના ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત સિધ્ધાંતો ધ્યાને લેતા પણ ઉપરોક્ત જણાવેલ કારણોસર હાલની અરજી મંજુર કરવા પાત્ર જણાતી હોય, ન્યાયના વિશાળ હિતમાં નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

–:: હુ ક મ ::–

(૧) અરજદારની અરજી આથી ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહીતા કલમ ૫૦૩ હેઠળ આથી મંજુર કરવામાં આવે છે.

(૨) અરજદારને સદર ગુનાના કામે સીઝર કરવામાં આવેલ રકમ **રૂા.૧૫,૦૦૦/-** પુરાના દોઢી રકમના જાત જામીન (બોન્ડ) તથા તેટલી જ રકમના સધ્ધર જામીન પોલીસ સ્ટેશનમાં આપેથી આ કેસના આખરી નિકાલ સુધી નીચેની શરતોને આધીન વચગાળાની કસ્ટડી સ્વરૂપે પરત સોંપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

(૩) વધુમાં, હુકમ કરવામાં આવે છે કે, અરજદાર ધ્રારા હુકમ મુજબના જાત જામીન (બોન્ડ) તથા સધ્ધર જામીન પોલીસ સ્ટેશનમાં આપ્યથી

પોલીસ અધિકારી દ્વારા તે મતલબની જાણ તથા સદર હુકમની જાણ જે તે બેંકને કરવી તેમજ સદર બેન્કોને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તેઓને પોલીસ અધિકારી દ્વારા અરજદારે હુકમ મુજબના જાત જામીન (બોન્ડ) તેમજ સધ્ધર જામીન પોલીસ સ્ટેશનમાં આપેલ હોવાની તથા સદર હુકમની જાણ મળેથી દિન–૧૦ માં તેમની બેન્કમાંના **FEDERAL BANK A/C NO.13550100222040 RS.15000/- TOTAL AMOUNT RS.15000/-** જમા છે તે રકમ અરજદારને **BANK OF BARODA A/C NO.14750100002568 RS.15000/-** માં જમા કરાવી તેની જાણ અત્રેની અદાલતને તથા લગત પોલીસ સ્ટેશેનને કરવી.

શરતો :–

(૧) અત્રેની અદાલત જ્યારે ફરમાવે ત્યારે અરજદારે નાણાં અદાલત સમક્ષ રજુ કરવાના રહેશે.

(૨) ઉપરોકત ખાતાધારક વ્યકિત કે અન્ય કોઈ વ્યકિત સદર નાણાં પર કલેઈમ કરે અને પોતાનો હકક/હિત પુરવાર કરે તેવા સંજોગોમાં અરજદારે સદર રકમ પરત કરવાની રહેશે.

(૩) સદર મુદામાલ રકમનો કોઈ ગુનાહિત કામે ઉપયોગ કરવા/કરાવવો નહી.

(૪) કોઈ પણ શરતનો ભંગ થયેથી હાલનો વચગાળાનો હુકમ આપ આપ રદ ગણાશે તથા મુદદામાલ રકમ ફરીથી જપ્ત થવાને પાત્ર રહેશે તથા બોન્ડ અને જામીનગીરીની રકમ પણ વસુલ કરવાને પાત્ર રહેશે.

હુકમ મુજબની યાદી કન્સર્ટ પો સ્ટેને કરવી.

હુકમ આજરોજ તારીખ ર૪ મી, માહે માર્ચ, ૨૦૨૬ ના રોજ ખુલ્લી

અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.

તા. ૨૪/૦૩/૨૦૨૬
સ્થળ: રાજપીપળા

(ફૈયાઝ અમાનુલ્લાખાન સીંધી)
સેકન્ડ એડીશનલ સીનીયર સીવીલ જજ
એન્ડ એડીશનલ ચીફ જ્યુડીશીયલ
મેજીસ્ટ્રેટ, જી.નર્મદા
જી.જે. ૦૧૧૫૧